

РЕФЕРАТ

**ЗА ИЗБОР НА ЕДЕН НАСТАВНИК ВО СИТЕ ЗВАЊА ЗА НАСТАВНО-
НАУЧНАТА ОБЛАСТ МЕДИЦИНСКА ЕТИКА И ДЕОНТОЛОГИЈА
И ЛОГОПЕДИЈА НА ФАКУЛТЕТ ЗА МЕДИЦИНСКИ НАУКИ ПРИ
УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ” – ШТИП**

Наставно-научниот совет на Факултетот за медицински науки при Универзитет „Гоце Делчев”- Штип, на својата 96. седница одржана на 27 август 2013 година, донесе Одлука (2502 - 161/52) за распишување Конкурс за избор на еден наставник во сите звања за наставно- научната област *медицинска етика со деонтологија и логопедија* на Факултетот за медицински науки. Наставно-научниот совет донесе Одлука за формирање на Рецензентска комисија за избор на еден наставник во сите звања за наставно-научната област медицинска етика со деонтологија и логопедија на Факултетот за медицински науки во следниов состав:

- проф. д-р Елизабета Зисофска, вонреден професор, специјалист педијатар, вработен на Факултет за медицински науки, Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип, претседател;
- проф. д-р Тане Марковски, редовен професор, специјалист радиолог, вработен на Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип, член;
- проф. д-р Ѓорѓи Шуманов, редовен професор, специјалист епидемиолог, вработен на Универзитет „Гоце Делчев“, Факултет за медицински науки -Штип, член.

Конкурсот за овој избор беше објавен во дневните весници „Дневник” и „Лајм” на 5.9.2013 година. На Конкурсот се пријави **доцент д-р Гордана Панова**, доктор на медицински науки од областа на логопедија и постдокторски курсеви по медицинска етика и клиничка пракса, вработена како доцент на Факултетот за медицински науки при Универзитет „Гоце Делчев” во Штип.

Со пријавата, кандидатката ги приложила следниве документи:

- кратка биографија;
- потврда за стекнат научен назив доктор на науки;
- список на објавени трудови;
- сертификат за познавање на еден од светските јазици (англиски јазик);
- уверение за државјанство.

Врз основа на пријавата и доставената документација и по нивното разгледување, Рецензентската комисија до Факултетот за медицински науки го достави следниов

ИЗВЕШТАЈ

Биографски податоци

Кандидатката **доц. д-р Гордана Панова** е родена 31 декември 1958 година во Кочани. Основно образование завршува во Кочани, а средно во Штип. Дипломира на Факултетот за специјална едукација и рехабилитација (дефектолошки), специјалност логопедија при Универзитетот во Белград и се вработува во Медицински центар во Кочани.

Во меѓувреме, во учебната 1993/1994 година се запишува на постдипломските студии на Медицинскиот факултет во Р.Бугарија од областа на логопедија. Во 1998 година го одбранува магистерски труд со наслов „Застапеност и фреквенција на конгенеталните аномалии во Република Македонија” и се стекнува со академското звање магистер по логопедија.

Докторска дисертација со наслов „Фреквенција на дизартикулацијата и улогата на играта за надминување на говорните нарушувања и развојот на комуникативните знаења кај децата од претшколска возраст во Република Македонија” ја пријавува во 1998 година на Универзитетот „Св. Климент Охридски“ - Софија. Во предвидениот рок, во 2002 г.

јавно ја одбранува со што се стекнува со академскиот степен доктор по логопедија. Во 2013 г. преку програмата на Еразмус во Ротердам, Холандија, завршува постдокторски курсеви по медицинска етика и клиничка пракса.

Од останатите квалификации има познавање за работа со компјутери ги користи програмите на Microsoft, SPSS, STAT и за држење на настава, поддржана со Telecommunications; Databases; Graphics; Advanced Telecommunications; Multimedia / Hypermedia. Се користи со англискиот, германски и рускиот јазик, а активно ги познава и се користи со српско-хрватскиот и бугарскиот јазик.

Наставно-образовна и научноистражувачка дејност

Наставно-образовна активност

Доцент д-р Гордана Панова на Факултетот за медицински науки успешно ги извршува своите работни обврски како наставник по група предмети од полето на медицинската етика, деонтологија, логопедија, комуникациски вештини, дефектологија и здравствена нега.

Во април 2007 год. со Одлука од Матичната комисија за основање на Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип, д-р Гордана Панова е избрана во звање професор на Високата здравствена школа за група предмети од клинички медицински науки (Нега на болен 1 и Нега на болен 2, Основи на дефектологија, Комуникациски вештини, Патронажна здравствена заштита, Клинички сензорни нарушувања, Рехабилитација на говорот кај деца со ДЦП, здравствено законодавство). Во септември 2009 год. е избрана за член на Универзитетскиот сенат при Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип. Во септември 2008 год. со Одлука на ННС при Факултетот за медицински науки при Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип, д-р Гордана Панова е избрана во звање доцент. Доц. д-р Гордана Панова е еден од учесниците во поставувањето на темелите на овој факултет и понатаму се залага за неговиот раст и развој.

Во изминатиов избран периодот од 2008 до 2013 год. таа дава посебен придонес во развивање на курикулумите на Факултетот за медицински науки.

Доц. д-р Гордана Панова има издадено две рецензирани скрипти „Медицинска етика“ (2013), „Комуникациски вештини“ (2013) за студентите на Факултетот за медицински науки, стоматологија и сите стручни студиски програми. Доц. д-р Гордана Панова е коавтор на еден позитивно рецензиран универзитетски учебник. Учебникот е со наслов „Психијатрија за студенти по медицина“ (2013) кој се користи за потребите на наставата по предметите Психијатрија, патронажна здравствена работа со ментално болни, дефектологија и клинички сензорни нарушувања. за студентите на Општа медицина и на Стоматологија и од студентите на стручните студии. За студентите на Факултетот за медицински науки има издадено и скрипта „Медицинска етика со деонтологија“ (2010), која е достапна на е-учење. На стручните студии има издадено скрипти за интерна употреба кои се достапна на е-учење: „Нега на болен 1“ (2009), „Нега на болен 2“ и „Практикум за вежби“ (2009), „Основи на дефектологија“ (2009), „Патронажна здравствена заштита“ (2010), „Клинички сензорни пореметувања“ (2010), „Рехабилитација на говорот кај деца со ДЦП“ (2010).

Сите скрипти се достапни на е-учење на Универзитетот.

Во досегашната наставна активност е ментор на два одбранети специјалистички трудови, а уште пет специјалистички трудови се пред одбрана.

Одбранети специјалистички трудови се:

- Лилјана Ивановска (2011), Улогата на патронажната служба во откривање на деца со хендикеп во Општина Куманово - за периодот 2000-2010; година;
- Фросина Паневска (2012), Превенција и рано откривање на кардиоваскуларни заболувања над 18-годишна возраст во Општина Свети Николе.

Воедно била и член на комисија за одбрана на специјалистички трудови. Била ментор и на повеќе дипломски трудови/труд за завршен испит (одлуки со броеви: 2503-228/8 од 12.11.2012 г., 2503-228/11 од 12.11.2012 г., 2503-228/21 од 14.11.2012 г., 2503-228/8 од 12.11.2012 г., 2503-228/3 од 3.10.2012 г.; 2503-228/5 од 30.11.2012 г.; 2503-228/5 од

30.11.2012 г.; 2503-228/7 од 30.11.2012 г.,10-10-2013, исто така како претседател или член учествувала во комисија за одбрана на повеќе дипломски работи.

Во изборниот периодот 2008-2013 г. е ментор на седум студентски теми презентирани на конгресите на студентите по медицина:

Stojanovski A., **Panova G**, Sumanov, G., Panov, N. Panova, B . Nikolovska, L.: Rabies the clinic for infectious diseases in Skopje from 2007 to 2011, 8th International Medical Students' Congress In Novi Sad, July 18th - 21st 2013, Novi Sad, Republic of Serbia, Abstract book, 95.

Stojanovski A., **Panova G**, Sumanov, G., Panova, B. Panov, N. Nikolovska, L. (2013): Epidemiological characteristics of Viral hepatitis "b" in macedonia in the period from 2001 to 2010, 8th International Medical Students' Congress In Novi Sad, July 18th - 21st 2013, Novi Sad, Republic of Serbia, Abstract book, 118.

Panov, N., **Panova G**, Sumanov, G., B., Stojanovski A., Nikolovska, L. Jovevska S. (2013): Burnout syndrome, 8th International Medical Students' Congress In Novi Sad, July 18th - 21st 2013, Novi Sad, Republic of Serbia, Abstract book, 182.

Panov, N., **Panova G**, Sumanov, G., Panova, B., Stojanovski A., Nikolovska, L. Jovevska S. (2013): Stress in health works, 8th International Medical Students' Congress In Novi Sad, July 18th - 21st 2013, Novi Sad, Republic of Serbia, Abstract book, 183.

Jordanovski J **Panova G**, Panov, N., Jordanovski D., Sumanov, G., Stojanovski A., Panova, B., Nikolovska, L. Jovevska S. (2013): Representation of ethics in medical education, 8th International Medical Students' Congress In Novi Sad, July 18th - 21st 2013, Novi Sad, Republic of Serbia, Abstract book, 209.

Jovevska M. , Jovevska, S., Zdravkovska M ., **Panova G** ., Sumanov, G., Panova, B., Nikolovska, L. (2013): Kyphosis and scoliosis in children, 8th International Medical Students' Congress In Novi Sad, July 18th - 21st 2013, Novi Sad, Republic of Serbia, Abstract book, 215.

Jovevska M. , Jovevska, S., **Panova G**., Sumanov, G., Panova, B. Panov, N. Nikolovska, L. Stojanovski A. (2013): Variations of renal arteries in human, 8th International Medical Students' Congress In Novi Sad, July 18th - 21st 2013, Novi Sad, Republic of Serbia, Abstract book, 59.

Рецензент за избор на наставници и соработници од ФМН

Од 2008 до 2013 г. била рецензент за избор на поголем број наставници и соработници на Факултетот за медицински науки при УГД – Штип, објавени во билтените: бр.31/16.5.2009 - соработник, психологија; бр.74 /15.2.2012 – соработник, психологија.

Признанија и награди

1. Диплома од Дефектолошкото научно друштво (2.12.1995 г.).
2. Плакета од Медицинскиот факултет во Бања Лука (25.11.2011 г.).
3. Плакета од Здружението на сестри на Република Македонија (12.5.2012 г.).
4. Плакета од Медицинскиот факултет во Нови Сад (18.7.2013 г.).
5. Плакета од Здружението на жени на Република Македонија (7.9.2009 г.).
6. Плакета за најдобар здравствен работник (7.4.2002 г.) и др.

Научноистражувачка активност

Од поднесената документација констатиравме дека доц. д-р Гордана Панова има голем број презентирани и публикувани научни трудови на домашни и меѓународни конференции, симпозиуми и конгреси.

За увид во научната работа на кандидатката ќе бидат прикажани трудови и бодирани се само трудовите од изборниот период 2008-2013 год. Сите трудови се рецензирани и објавени од соодветни уредувачки одбори. По евалуацијата на трудовите од изборниот период, констатиравме дека научниот интерес на доц.д-р Гордана Панова е фокусиран на областа на медицинската етика, комуникацијата и здравствената нега и дека со своите истражувања дава придонес во развојот на оваа област во Република Македонија.

Доц. д-р Гордана Панова била на повеќе научно-стручни усовршувања во земјава и во странство:

- завршува повеќе курсеви од областа на медицината;
- студиски престој на Медицинскиот факултет во Самара, Русија (2011 г.);

- студиски престој во болницата Еразмус и Медицинскиот факултет во Ротердам, Холандија, каде што успешно ги завршува постдокторските курсеви по медицинска етика и клиничка пракса (јуни 2013 г.).
- студиски престој во Бања Лука, како размена на академски кадар, каде што успешно учествува во реализирање на тековната настава по неколку предмети (15.12.2013 до 15.1.2014 г.).

Реализирани проекти

- **Панова** Гордана (2011) - „Застапеност на Ромите во здравството“ – Скопје.
- **Панова** Гордана (2011) - Проект на Владата „За или против аботусот“.
- Учество во проект на Владата како предавач на тема „Водич низ Законот за заштита на правата на пациентите“ – ОПМ – Скопје (2011 г.).
- **Панова** Гордана (2012) - „Застапеност на Ромите студенти по медицина“ – Скопје.
- **Панова** Гордана (2013) - „Застапеност на Ромите студенти по медицина“ - Скопје.

Објавени стручни трудови во земјава и во странство:

1. **Панова, G.**, Danilova, M., Ivanovska, B., Neuropsychological profiles of children with developmental disorders, International summer school “Methods and Prevention in Social work within Mental Health System”, 17-22th august Ohrid, 2010.
2. Danilova, M., **Панова, G.**, Ivanovska, B., Prevention of alkoholizam in adolescents, -International summer school “Methods and Prevention in Social work within Mental Health System”, 17-22th august Ohrid, 2010.
3. Jordanovski, J., Peshevska, B., Danilova, M., **Панова, G.**, Ilievski, V., Psycho-social rehabilitation of children sexually abused at pedophilia and incest,- International summer school “Methods and Prevention in Social work within Mental Health System”, 17-22th august Ohrid, 2010.
4. **Панова Г.** - Рана детекција, процена на психомоторниот развој и невропсихолошки профили на деца со проблеми во развојот - International summer school “Methods and Prevention in Social work within Mental Health System”, 17-22th august Ohrid, 2010.
5. Серафимов А., **Панова Г.**, Социолошки аспекти на здравствениот менаџмент - Прв конгрес на студенти од здравствени струки и здравствени работници, 22-25 април, Битола, 2010, Зборник на апстракти, стр.бр.8- 48.
6. **Панова, Г.** – Ориентационен развоен скрининг во секојдневното работење на превентивните тимови за патронажна служба од регионот - Прв конгрес на студенти од здравствени струки и здравствени работници, 22-25 април, Битола, 2010, Зборник на апстракти, бр.15-стр.20.
7. **Панова, Г.**, Гркова, Р. - Рехабилитација при кардиоваскуларни заболувања - Прв конгрес на студенти од здравствени струки и здравствени работници, 22-25 април, Битола, 2010, Зборник на апстракти, бр.21-стр.38.
8. **Панова, Г.** Младеновска, М. - Развој на хематологијата, Прв конгрес на студенти од здравствени струки и здравствени работници, 22-25 април, Битола, 2010, Зборник на апстракти, бр.29-стр.41.
9. Ѓорговски, И., **Панова, Г.**, Јордановски, Ј., Андоновски, М., Атанасова, В., Иванова, Н., Накова, С. – Влијанието експозицијата на хроничната хиперемидија врз концентрацијата на триглицериди кај вистар стаореци, 33. Интернационален медицински научен конгрес за студенти на медицина и млади доктори, 13-16 Мај, Охрид, 2010, Зборник на апстракти, стр.39
10. **Панова G.**- Anemia in pregnancy:laboratory diagnostic procedures-18th Meeting of Balkan Clinical Laboratory Federation, Tirana, Albania, 22 – 25 September 2010, Balkan Journal of Clinical Laboratory, XVIII, pp-th-35 ISSN1310-4543.
11. Taškova E., **Панова G.**, Telovska N. (Makedonija)- Rezultati individualnog logopedskog tretmana kod deteta sa razvojnomo disfazijom-studija slučaja- I-megunarodna konferencija na specijalna edukacija i rehabilitacija-nauka i/ili praksa 22-24 oktombor 2010, Сомбор, Србија.

12. **Panova G.**, Taškova E., Ivanoska B. (Makedonija) *Problemi i tretman dece sa autizmom u Istočnoj Makedoniji* - I-megunarodna konferencija na specijalna edukacija i rehabilitacija-nauka i/ili praksa 22-24 oktobar 2010-Сомбор, Србија.
13. **Panova G.**-Early detection,assessment of psychomotor development and neuropsychological and profiles of children with developmental disorders -I-megunarodna konferencija na specijalna edukacija i rehabilitacija-nauka i/ili praksa 22-24 oktobar 2010, Сомбор, Србија.
14. **Панова Г.**-Верски аспекти кон абортусот – III Конгрес на Здружение на медицински сестри,техничари и акушерки на Р.Македонија - Промени за подобро: квалитет, одговорност, еднаквост, партнерство, соработка, стр.5-бр.11-30.9-3.10-2010, Струга .
15. **Панова Г.**,Јованчевска Д. - Застапеноста на карцином на дојка во Општина Кочани – III Конгрес на Здружение на медицински сестри, техничари и акушерки на Р.Македонија - Промени за подобро: квалитет, одговорност, еднаквост, партнерство, соработка - стр.6, бр.2 - 30.9-3.10-2010, Струга.
16. **Панова Г.**,Божинова С. - Здравствена нега на психијатриски болни – III Конгрес на Здружение на медицински сестри, техничари и акушерки на Р.Македонија-Промени за подобро: квалитет, одговорност, еднаквост, партнерство, соработка -стр.11, бр.-1030.9-3.10.2010, Струга.
17. **Панова Г.** - Фебрилни конвулзии кај децата – III Конгрес на Здружение на медицински сестри, техничари и акушерки на Р.Македонија - Промени за подобро: квалитет, одговорност, еднаквост, партнерство, соработка, стр. 5,бр.11-30.9-3.10.2010 – Струга.
18. **Панова Г.** - Етиката во праксата на сестрата и акушерката – III Конгрес на Здружение на медицински сестри, техничари и акушерки на Р.Македонија -Промени за подобро: квалитет, одговорност, еднаквост, партнерство, соработка, стр.6, бр.10-30.9-3.10.2010 – Струга.
19. Божинова К., Панова Г., Гаврилова А., Алексовски П., Јованова М. - Breast cancer-4th Scientific Conference,„Students Encountering Science”with International Participation-23-25-noemvri 2011- Banja Luka R.Srpska,pp.68-69.
20. Naceva M.,**Panova G.**,Atanasova V. - Bakteriski meningitis-4th Scientific Conference,„Students Encountering Science”with International Participation-23-25-noemvri 2011- Banja Luka R.Srpska,pp.94-95.
21. **Panova G.**, Ivanovska B., Velickova N.,Sendov L. - Lekuvanje i kontrola na hronicna bolka - 34th International Medical Scientific Congress for medical students and yuang doctors - Ohrid,12-15 may 2011, page 56.
22. Dzidrova V.,**Panova G.**, Petrova M., Ivanovska B., Panov N. - Primena na Bobatova metoda vo rabotata so mali deca i deca so cerebralna paraliza, 34th International Medical Scientific Congress for medical students and yuang doctors-Ohrid-12-15-may-2011,page 62-63
23. Panov N.,**Panova G.**, Ivanovska B., Velickova N., Nikolovska L. - Primena na ortopedski korset kaj deca so Scoliosis thoracalis-34th-International Medical Scientific Congress for medical students and yuang doctors- Ohrid -12-15-may-2011, page 64.
24. Ivanovska B., Panov N., **Panova G.**, Velickova N. - Skoliozata kako razvoen problem vo skolskata vozrast-34th-International Medical Scientific Congress for medical students and yuang doctors – Ohrid, 12-15 may 2011, page 65-66.
25. Stojanovski A., **Panova G.**, Nastova B., Martinovska Z. - Vitamin B-17 as an additional therapy in the treatment of cancer-34th-International Medical Scientific Congress for medical students and yuang doctors – Ohrid, 12-15 may 2011, page 47.
26. Velickova N.**Panova G.**Dzidrova V.-Nutritive allergies in children-34th-International Medical Scientific Congress for medical students and yuang doctors- Ohrid -12-15-may-2011,page 36.
27. Velickova N.**Panova G.**kamceva G.Ivanovska B.-Gluten and casein free diet on children with autism-34th-International Medical Scientific Congress for medical students and yuang doctors- Ohrid -12-15-may-2011,page 28.
28. Velickova N.Panova G.Ivanovska B.Petkovska S.-Telesnata masa i pojavata na osteoporozata kaj zenite-34th-International Medical Scientific Congress for medical students and yuang doctors- Ohrid -12-15-may-2011,page 67.

29. Panova B.**Panova G.**Panov N.-Patients with Tracheostomy-5th-Scientific Conference, „Students Encountering Science“, with International Participation-22-25-noemvri 2012- Banja Luka, R.Srpska,pp.99.
30. Stojanovski A.**Panova G.**Jordanovski J.Milev I.-Mastectomy and immediate reconstruction-5th-Scientific Conference, „Students Encountering Science“ with International Participation-22-25-noemvri 2012- Banja Luka R.Srpska,pp.105.
31. Panov N.**Panova G.**Velickova N.Nikolova I.Dzidrova V.Stojanovski A.-Infants born with risk factors in the period 2009-2011,in Stip-5th-Scientific Conference, „Students Encountering Science“ with International Participation-22-25-noemvri 2012- Banja Luka R.Srpska,pp.104.
32. Panov N.**Panova G.**Velickova N.Nikolova I.Dzidrova V.Stojanovski A-Acute myocardial infarction in the clinical hospital in Stip-5th-Scientific Conference, „Students Encountering Science“ with International Participation-22-25-noemvri 2012- Banja Luka R.Srpska,pp.103
33. Panov N.**Panova G.**Velickova N.Nikolova I.Dzidrova V.Stojanovski A –The influence of physiotherapy in gait dynamics for patients with sub-acute stroke-5th-Scientific Conference, „Students Encountering Science“ with International Participation-22-25-noemvri 2012- Banja Luka R.Srpska,pp.102.
34. Panov N.**Panova G.**Velickova N.Nikolova I.Dzidrova V.Stojanovski A-Inpact of language barriers on patients compliance and outcome in health care- 5th-Scientific Conference, „Students Encountering Science“ with International Participation-22-25-noemvri 2012- Banja Luka R.Srpska,pp.101.
35. Panova B.**Panova G.**Panov N.Velickova N.Nikolovska L.-Incidence of patients with acute aortic dissection-5th-Scientific Conference, „Students Encountering Science”with International Participation-22-25-noemvri 2012- Banja Luka R.Srpska,pp.100.
36. Stojanovski A.**Panova G.**Jordanovski J.Milev I –The effects of white mistletoe extract in strengthening the immune system in experimental animals with cancer-5th-Scientific Conference, „Students Encountering Science”with International Participation-22-25-noemvri 2012- Banja LukaR.Srpska,pp.98.
37. Zisovska E.**Panova G.**-Specificity and sensitivity of biological markers in neonatal early onset infection- International medical congress of SEEMF, 12-15 september, 2012, Beograde, Serbia, Apstract book, pp.57.
38. Kamceva G.Velickova N.**Panova G.**Kamcev N.Ivanovska V.-The correlation between the cardio-vascular risk factors and deep vein thrombosis in patients treated at the clinical hospital in Stip-International medical congress of SEEMF, 12-15 september, 2012, Beograde, Serbia, Apstract book, pp.107.
39. **Panova G.**Panov N.Panova B.Velickova N.-Treatment of diabetic food in the period from 2009 to 2011 Kocani- International medical congress of SEEMF, 12-15 september, 2012, Beograde, Serbia, Apstract book, pp.20.
40. **Panova G.**Panov N.Panova B.Velickova N.Nikolovska L.-Insulin for treatment of gestational diabetes mellitus- International medical congress of SEEMF, 12-15 september, 2012, Beograde, Serbia, Apstract book, pp.21.
41. Velickova N.**Panova G.**Kamcev N.Ristova G.Kamceva G.Ivanovska B.-Risk factors for cancer of the breast in region of Stip-Second international medical congress-SEEMF-2-10 september 2011,Sol Nesebar Resort,Nesebar,Bulgaria, Apstract book,pp.74-75.
42. **Panova G.**Ivanovska B.Panov N.Kamcev N.Velickova N.Nikolovska L.Kamceva G.-Patients satisfaction from their personal doctor in health care organizations- Second international medical congress-SEEMF-2-10 september 2011,Sol Nesebar Resort,Nesebar,Bulgaria, Apstract book,pp.147.
43. Panova B.Milaniva H.**Panova G.**Troev t.Apostolov A.-Epidemiology of distal radialis fracture- Third International medical congress of SEEMF, 12-15 september, 2012, Beograde, Serbia, Apstract book, pp.99-102.
44. **Panova G.**, Panova, B., Panov, N., Velickova, N., -Ethical issues in health workers in primary care, -32 Balkan medical week, Nis, Serbia, 21-23 september 2012.096

45. **Panova G.**, Panova, B., Velickova, N., Panov, N.-Specifik asthma (aspirin intolerant asthma)in clinical hospital Stip, 32 Balkan medical week, 21-23 Septembar 2012. Niš- Srbija, P95.
46. **Panova G.**, Panova, B., Panov, N., Velichkova, N., Nikolovska, L.,Treatment in children age hydrocephalus,-,32 Balkan medical week, , 21-23 Septembar 2012. Niš- Srbija, O48.
47. **Panova G.**Panova B.Panov N.-Treatment of diabetic foot -32 Balkan medical week, 21-23 Septembar 2012. Niš- Srbija,086.
48. **Panova G.**, Panova, B., Panov, N., Velichkova, N., Jovancevska D, -Organized treatment of chronic pain in the first multidisciplinary pain centar in Kocani, Macedonia, 3 Congress of the professional Society for the Suppression of pain, with international participation, Dubrovnik-4-8 october, 2012.
49. Angel Stojanovski, **Panova G.**, I., Milev, B., Panov, B., Panova, N., Velickova, L., Nikolovska, B., Nastova,-White mistletoe extract(viscum album)tested on experimental animals as therapy for cancer, -International medical students Congress, Novi Sad, july, 2012, pp.67.
50. Panova, B., **Panova G.**, Velickova, N., Panov, N., Nikolovska, L., Dzidrova, V.-Treatment of microalbuminuria in metabolic syndrom, 35 International Medical Scientific Congress for medical students and young doctors, Ohrid, may, 2012, pp.49.
51. **Panova G.**, Velickova, N., Panova, B., Nikolovska, L., Dzidrova, V. Comarision of cytological and histological findings of human term placenta, 35 International Medical Scientific Congress for medical students and young doctors, Ohrid, may, 2012, pp.45.
52. **Панова, Г.**, Величкова, Н., Панов, Н., Николовска, Л., Медицинската етика како дел од здравствената професија, 35 Студентски интернационален конгрес, Охрид, мај 2012, стр.46.
53. **Панова Г.**, Величкова, Н., Панова, Б., Панов, Н., Николовска Л. Улогата на лекарот при семејни насилства, 35 Студентски Интернационален конгрес,Ohrid- мај, 2012, стр.47.
54. **Panova G.**Velickova N.Panova B.Panov N.-Diet for cancer patients-35 Студентски интернационален конгрес, Охрид, мај 2012, стр.44.
55. **Panova G.**Velickova N.Panova B.Panov N.-Bronchopulmonary dysplasia in very low birthweight infants:Frequency according to the severity level and main risk factors- 35 Студентски интернационален конгрес, Охрид, мај 2012, стр.48.
56. Panova B.**Panova G.**Velickova N..Panov N.-Non –invasive ventilation is associated with a reduced need for ventilator support in infants with respiratory syncytial virus induced respiratory failure-35 Студентски интернационален конгрес, Охрид, мај 2012, стр.50.
57. Stojanovski A,**Panova G.**Nastova B.-With mistletoe extract(viscum album)as an complementary and alternative medicine therapy for cancer-35 Студентски интернационален конгрес, Охрид, мај 2012, стр.22.
58. Stojanovski A,**Panova G.**Nastova B.Martinovska Z.Ramovski D.-Nutrition as a factor for recurrence of cancer in oncology patients-35 Студентски интернационален конгрес, Охрид, мај 2012, стр.23.
59. **Panova G.**Martinovska Z.Stojanovski A.-Nicotine dependence and respiratory symptoms in students who smoke-35 Студентски интернационален конгрес, Охрид, мај 2012, стр.24.
60. B.Panova,**G.Panova**,N.Velickova,N.Panov,L.Nikolovska,V.Dzidrova, The influence of physiotherapy in gait dynamics for patients with sub-acute stroke,-, 53. KONGRES STUDENATA BIOMEDICINSKIH NAUKA SRBIJE, 26-30 april, Kopaonik, 2012, pp.317.
61. **G.Panova** ,B.Panova,N.Velickova,N.Panov,L.Nikolovska,V.Dzidrova ,Acute myocardial infarction in the clinical hospital in Stip, -53. KONGRES STUDENATA BIOMEDICINSKIH NAUKA SRBIJE, 26-30 april, Kopaonik, 2012, pp. 251.
62. D.Ramovski,**G.Panova**,N.Velickovska,B.Panova,N.Panov,L.Nikolovska,V.Dzidrova,- Impact of language barriers on patient compliance and outcome in healthcare, - 53. KONGRES STUDENATA BIOMEDICINSKIH NAUKA SRBIJE, 26-30 april, Kopaonik, 2012, pp.185.

63. S.Salkovski,**G.Panova**,N.Velickova,B.Panova,N.Panov,L.Nikolovska,V.Dzidrova, -Incidence of patients with acute aortic dissection, 53. KONGRES STUDENATA BIOMEDICINSKIH NAUKA SRBIJE, 26-30 april, Kopaonik, 2012, pp.183.
64. B.Lazarova,**G.Panova**,N.Velickova,B.Panova,N.Panov,L.Nikolovska,V.Dzidrova,-Patients with tracheotomy,- 53. KONGRES STUDENATA BIOMEDICINSKIH NAUKA SRBIJE, 26-30 april, Kopaonik, 2012, pp.185.
65. Asanova Dz.**Panova G.**Velickova N.Panova B.Panov N.-Infants born risk factors in the period 2009-2011,in Stip-53. KONGRES STUDENATA BIOMEDICINSKIH NAUKA SRBIJE, 26-30 april, Kopaonik, 2012, pp.377.
66. **Панова, Г.** Величкова, Н., Панова, Б., Николовска, Л., Цидрова, В.-Сcomparison of cytological and histological findings of human term placenta,- III Конгрес на лекарите по општа медицина на Р. Македонија со меѓународно учество, Охрид, 26-29 април 2012, стр. 207.
67. Velickova N.Bekceva V.**Panova G.**Kamceva G.Ivanovska B.-Potrebata od zdravstvena edukacija za skladiranje i transportiranje na medicinski otpad- III Конгрес на лекарите по општа медицина на Р. Македонија со меѓународно учество, Охрид, 26-29 април 2012, стр. 36
68. Панова, Б., **Панова Г.**, Величкова, Н., Панов, Н., Николовска, Л.,Цидрова,В.-Epidemiology of distal radius fracture, III Конгрес на лекарите по општа медицина на Р. Македонија со меѓународно учество, Охрид, 26-29 април 2012, стр.208.
69. Serbin N.**Panova G.**Kamceva G.Ivanovska-Dijagnosticiranje i prevencija na najcestite anemii vo istocniot region na r.makedonija- III Конгрес на лекарите по општа медицина на Р. Македонија со меѓународно учество, Охрид, 26-29 април 2012, стр.5.
70. **Panova G.**Velickova N.Panova B.Panov N. - Comparison of cytological and histological findings of human term placenta - III Конгрес на лекарите по општа медицина на Р. Македонија со меѓународно учество, Охрид, 26-29 април 2012, стр. 207.
71. **Panova, G.**, Panova, B., Velickova, N., Panov, N., Nikolovska, L.- Organized treatment of chronic pain in the first multidisciplinary pain center in Kocani, Macedonia,Megunaroden kongres na sestri clenovi na ARIM -26-10 2012 Praga -035- ISBN 978-80-260-3221-2.
72. **Panova G.** Jovancevska D.-Application of spinal and general anestezija for inguinal hernia raper compared patient satisfaction at the Klinikal Centre in Stip- Megunaroden kongres na sestri clenovi na ARIM -26-10 2012 Praga -032-ISBN 978-80-260-3221-2.
73. Petrovska F.**Panova G.**-Wunderlych syndrome-6th-Scientific Conference, „Students Encountering Science“ with International Participation-27-29-noemvri 2013- Banja Luka R.Srpska,pp.114.
74. **Panova G.**Panova B.Panov N.Sumanov G.-Ethical approach and education in problematic pregnancy anemia-6th-Scientific Conference, „Students Encountering Science” with International Participation-27-29-noemvri 2013- Banja Luka R.Srpska,pp.113.
75. Stojanovski A.**Panova G.**-Colorectal cancer in the patients under the age of 6-40-6th-Scientific Conference, „Students Encountering Science” with International Participation-27-29-noemvri 2013- Banja Luka R.Srpska,pp.112.
76. Василева И.**Панова Г.**Димитров Г.Штерјовска А.Величкова Н. Фертилни пореметувања кај пациентите со неплодност и ендометриоза - Трети конгрес на гинеколози и акушери на Македонија, Охрид-2013 (постер).
Процентот на неплодност во овој регион е приближно еднаков со др. делови на РМ и незначително повисок од САД/Канада. Ендометриозата е најчестиот гинеколошки причинител за хронична пелвична болка, но објавените податоци се дефицитарни и обврзуваат на понатамошни студии. Истражувањето покажа дека постои разлика во стапките на оплодување/имплантација и клиничка бременост помеѓу пациентки со ендометриоза и оние кои ги земавме како не-ендометриозна група, но не постои значајна разлика во стапката на клиничка бременост помеѓу умерена и тешка ендометриоза.
77. **Панова Г.**Панова Б.Штерјовска А. - Застапеностна анемијата кај бремените жени во Општина Кочани 2011-2012, Трети конгрес на гинекологите и акушерите на Македонија (со меѓународно учество),Охрид,16-19 мај,2013,Зборник на апстракти, ПЕ-39.

Анемија е честа појава кај бремената жена. Во бременоста може да се јават разни видови анемии. Дијагнозата на анемиите врз основа на клиничко-лабораториско испитување на крвта е многу важна за превенција на анемија во бременоста, правилниот интраутерин развој, породувањето, правилен понатамошен раст и развој на новороденото и здравјето на мајката, лабораториски дијагностички процедури се неопходни за негово откривање и категоризација. Комплетна крвна слика, серумско железо, ТБС и феритин се основни клинички лабораториски параметри кои обезбедуваат информации за статусот на железото на телото на мајката и можното присуство на анемија. Од 680 брени жени во 2011 година, 205 (30,1%) имале железо дефицит. 7 брени жени (1,2%) беа сериозно анемичен со индикација за трансфузија на крв. Речиси идентични се резултатите од 2012 година: од 686 брени жени 28,2% имале железо дефицит и во 0,5% трансфузија на крв била неопходна. Предвременото породување е почесто кај анемичните брени жени во споредба со nonanemic. Анемичен брени жени, исто така, имаа поголема склоност кон хеморагична аtonic shok. Помала родилна тежина на бебето при раѓањето, анемија и понизок Апгар резултат биле вообичаени кај доенчињата со дефицит на серумско железо и анемични мајки.

78. Panova G¹.Stojanov H²Sumanov G¹.Panova B².Panov N². Jovancevska D¹.Nikolovska L.¹ Cronikal pain in cancer patients-IV-Конгрес стручног друштва за сузбијање бола со меѓународно учество-Ловран-4-8-10-2013 Р.Хрватска*Пациентите со рак имаат болка која може да биде предизвикана од различни причини. Понекогаш е потребно доста време да ја открие точната причина за болката. Секој петти човек кој преживеал рак соочува со хронична болка. Болка може да бидат присутни и да потрае неколку недели или месеци пред да се види туморот x -зраци. Пациентот може да се жали на болка долго време пред откривањето на ракот.*

79. Panova G¹.Sumanov G¹.Stojanov H².Panova B¹.Panov N². Nikolovska L.¹Jovancevska D.¹ Treatments for back pain / herniated disc IV-Конгрес стручног друштва за сузбијање бола со меѓународно учество-Ловран-4-8-10-2013 Р.Хрватска.

Многу пациенти кои користат професионални здравствени услуги се очекува крајната решение за нивните повреди на 'рбетот. Природата на 'рбетниот проблем е таква што навистина бара трајно решение и во повеќето случаи едноставно не постојат. Иако хирурското отстранување на оштетениот диск трајно заприра, но повторно предизвикува симптоми. Хирурското отстранување на дискот создава лузна на ткивото и механички прекинувачи стрес на другите органи, што ги прави подложни на повреди.

80. Jovancevska D.¹Panova G¹.Sumanov G¹.Stojanov H².Panova B¹.Panov N². –Inhalation anesthesia with isoflurane or halothane in klinikal hospital Stip - IV Конгрес стручног друштва за сузбијање бола со меѓународно учество, Ловран, 4-8.10.2013 Р.Хрватска.

Да се споредуваат промените во централната и периферната хемодинамиката, кои се случуваат во текот на анестезијата со изофлуран или халотан во текот на хируршки интервенции во абдоминалната хирургија. Присуство на несакани ефекти во постоперативен период. Компаративни студии на двете функции. Балансираната анестезија покажа дека комбинација на инхалационен анестетик води до дозно-зависни инхибиција на функцијата на срцето и резултатите во двете групи биле споредливи. Побрзо будење се случува по анестезија со изофлуран.

81. G.Panova¹,G.Sumanov¹,N.Panov²,H.Stojanov², B.Panova² - The frequency of patients with injuries to the spine and spinal cord-Southeast European medical association fourth international medical congress-11 – 15 September 2013 Portorose, Slovenia.

Кога се лекуваат хронични проблеми на 'рбетот, тоа е пореално да се мисли во однос на здравствениот менаџмент. Постојат голем број производи кои се достапни и можат на кратко да ги олеснат симптомите на болка во 'рбетот. За жал, лековите ретко се долгорочно решени, бидејќи тие имаат несакани ефекти и телото се навикнува на лекови. Всушност, студиите покажуваат дека долгорочната секојдневна употреба на лекови може да ја зголеми болката со текот на времето, што се должи на хиперчувствителност на нервниот систем, предизвикани NSAID (нестероидни антиинфламаторни лекови), NSAID (нестероидни антиинфламаторни лекови).

82. **G.Panova¹, G.Sumanov¹, N.Panov², H.Stojanov², B.Panova²** - Representation of ethics in medical education -Southeast European medical association fourth international medical congress-11 – 15 September 2013 Portorose, Slovenia.

The word “doctor” means ‘to teach: A teacher is someone acknowledged as a guide or helper in processes of learning. Teaching is a necessary professional attribute for doctors. The General Medical Council (GMC), stated in its 2010 version of the document Good Medical Practice that all doctors should be willing to contribute to teaching and those doctors involved in teaching should adopt the skills, attitudes and practices of a good teacher. Commitment to ongoing education is one of the principles of professionalism which are specific to family medicine. The aim of this presentation is to discuss the challenges, clues and future projections of ethics education for general practitioner/family physicians through different aspects of the matter. This is a literature review about medical ethics education in general practice/family medicine from past to the future. As medical educators family physicians have a lot of responsibilities such as being a information provider in the clinical context, being a role model on the job and being a resident assessor etc. Besides, medical ethics education in family medicine needs some different dimensions beginning from self awareness to analytical approach to obligations and law.

83. **Шуманов, Ѓ., Величкова, Н., Панова, Г., Данилова, М.,** (2013): Интрахоспиталне инфекциије одделења интензивног лечења у Војној болници у Скопљу у периоду 2006-2010, Трећа конференција лекара опште медицине-породичне медицине Југоисточне Европе, Зборник сажетака, 91.

Интрахоспиталните инфекции се јавно-здравствен, социјален и економски проблем во Република Македонија. Резултатите покажуваат дека авторите ја реализирале поставената цел, преку анализата на една карактеристична епидемија, да ги прикажат позитивните искуства, дека бројот на заболени се смалува во болниците во кои успешно се спроведува примарната и секундарната превенција на овие инфекции. Трудот има научно и апликативно значење.

84. **Velickova, N., Curlinova, S., Panova, G., Sumanov, G.**(2013): Importance of treatment and rehabilitation on children with Down syndrome, Third conference AGPFMSEE General practice – Family medicine doctor Belgrade, 11-14. April 2013, Book of abstracts,55.

Целта на истражувањата објавени во овој труд е да се прикажат актуелните состојби во однос на децата со Даунов синдром во Република Македонија. Резултатите покажуваат дека авторите ги реализирале поставените цели во истражувањето. Трудот има научно значење.

85. **Velickova, N., Efremova, D., Sumanov, G., Panova, G.** (2013): Rabies, pathogenesis, principals and prevention, Third conference AGPFMSEE General practice – Family medicine doctor Belgrade, 11-14. April 2013, Book of abstracts,54.

Целта на истражувањата објавени во овој труд е да се прикажат актуелните состојби во однос на беснилото во Република Македонија со примена на дескриптивниот епидемиолошки метод, со статистичка обработка и анализа на податоците. Резултатите покажуваат дека авторите ги реализирале поставените цели во истражувањето. Трудот има научно значење.

86. **Panova G. Velickova N. Panova B. Panov N.**-Hiperkinetic syndrome in child development- Third conference AGPFMSEE General practice – Family medicine doctor Belgrade, 11-14. April 2013, Book of abstracts, 32.

Една од најчесто цитирани причини зошто родителите се свртени кон експерти за помош е манифестацијата на проблемот, на однесувањето на нивните деца. Неодамнешните истражувања покажуваат дека почетоците на манифестација на ова однесување може да се забележат дури и кај деца кои само што проодуваат, на возраст од една година, а потоа во предучилишните деца, и ова однесување трае до училишна возраст. Овој труд е обид да се претстават главните проблеми во образованието на децата со хиперкинетичен синдром. Со ова нарушување, главно, се занимаваат детските психијатри и клинички психолози и логопеди. Сепак, во последниве години се забележува зголемување на бројот на деца со хиперактивно однесување.

87. Шуманов, Ѓ., Панова, Г., Величкова, Н., Штерјовска-Алексовска, А. (2013): Состојбата на неонаталниот тетанус во Република Македонија, Трети конгрес на гинеколозите и акушерите на Македонија (со меѓународно учество), Охрид, 16-19 мај 2013, Зборник на апстракти, ПЕ-68.

Тетанусот отсекогаш го привлекувал вниманието на луѓето, најмногу заради тежката клиничка слика и екстремно високиот леталитет. Целта на трудот е да се согледаат епидемиолошките карактеристики на неонаталниот тетанус во Република Македонија, како и да се процени и прикаже состојбата на неговата локална и глобална елиминација. Резултатите покажуваат дека авторите несомнено ги реализирале поставените цели во истражувањето. Трудот има научно значење.

88. Шуманов, Ѓ., Панова, Г., Величкова, Н. (2013): Состојбата на тетанусот во Република Македонија во периодот од 1945 до 2010 г., Четврти македонски конгрес за историја на медицината со меѓународно учество, 18-19.4.2013, Скопје, Зборник на апстракти, 28.

Целта на истражувањата објавени во овој труд е да се прикажат епидемиолошките карактеристики на тетанусот во Република Македонија во периодот 1945-2010 година, со примена на дескриптивниот епидемиолошки метод, со статистичка обработка и анализа на податоците. Резултатите покажуваат дека авторите несомнено ги реализирале поставените цели во истражувањето. Трудот има научно значење.

89. Панова, Г., Панова, Б., Шуманов, Ѓ., Николовска, Л. (2013): Руфејда прва медицинска сестра во историјата на исламот, Четврти македонски конгрес за историја на медицината со меѓународно учество, 18-19.4.2013 г., Скопје, Зборник на апстракти, 38.

Целта на истражувањата објавени во овој труд е да се прикаже значајната улога на Руфејда, прва медицинска сестра во историјата на исламот и тоа како од историски, така и од религиозен аспект. Резултатите покажуваат дека авторите ги реализирале поставените цели во истражувањето. Трудот има научно значење.

90. Панова Г. Панова Б. Шуманов Г. Величкова Н. Николовска Л. - Развојот на промените во сестринството - Четврти македонски конгрес за историја на медицината со меѓународно учество, 18-19.4.2013, Скопје, Зборник на апстракти 39.

Развојот на сестринството се гледа низ призмата на општиот развој на медицината. Сестринската професија во Европа навлегува во процесот на промени, како во образованието, така и во праксата. Унапредувањето на здравјето, превенцијата од болести, негата на болните и болните пред умирање се древни човекови потреби. Во европската здравствена заштита ваквите човекови потреби им се доверени на медицинските сестри, кои дејствуваат во здравствените институции како и во домовите на болните. Улогата на медицинската сестра е да му помогне на поединецот, болен или здрав, во активностите кои придонесуваат за оздравување, кои инаку би ги извршувал сам кога би ја имал потребната сила, волја или знаење. Помошта треба да се даде на начин кој ќе придонесе до што побрзо негово осамостојување.

91. Jovevska, S., Jovevska, M., Sumanov, G., Panova, B. Panov, N. **Panova, G.** Nikolovska, L. Stojanovski A. (2013): Variations of renal arteries in human, 8th International Medical Students' Congress In Novi Sad, July 18th - 21st 2013, Novi Sad, Republic of Serbia, Abstract book, 59.

Бубрегот е добро васкулизиран орган. Богатството на васкуларната мрежа ги објаснува обилните хеморагии кои ги придружуваат повредите или хируршките инцизии на бубрежниот паренхим. Поради тоа, познавањето на морфологијата и топографијата на реналната артерија и нејзините гранки е од голема важност. Оттаму произлезе и целта на овој труд да се испита морфологијата и топографијата на реналната артерија и нејзините гранки кај 40 човечки бубрези и 30 ренални ангиографиши. Половата дистрибуција покажа дека две ренални артерии беа најдени почесто кај машкиот пол. Беа применети дисекциониот, инјекциониот и инјекционо - корозивен метод. Со инјекционо-корозивниот метод се овозможи изготвување на модели на реналниот васкуларен систем на бубрегот.

92. **Panova, G** Stojanovski, A., Sumanov, G., Panova, B. Panov, N. Nikolovska, L. (2013): Rabies the clinic for infectious diseases in skopje from 2007 to 2011, 8th International Medical

Students' Congress In Novi Sad, July 18th - 21st 2013, Novi Sad, Republic of Serbia, Abstract book, 95.

Целта на истражувањето е да се прикаже вкупниот број на згрижени лица на Клиниката за инфективни болести во Скопје, повредени со каснување од куче или од мачка, за периодот од 2007 до 2011 година. Да се анализираат повредените лица по возраст, пол и населени места.

93. Stojanovski, A., Sumanov, G., Panova, B. Panov, N. **Panova, G.** Nikolovska, L. (2013): Epidemiological characteristics of Viral hepatitis "b" in macedonia in the period from 2001 to 2010, 8th International Medical Students' Congress In Novi Sad, July 18th - 21st 2013, Novi Sad, Republic of Serbia, Abstract book, 118.

Целта на истражувањето е да се прикажат епидемиолошките карактеристики на вирусниот хепатитис Б во Република Македонија, во периодот 2001-2010 година.

94. Panov, N., **Panova, G.** Sumanov, G., Panova, B., Stojanovski A., Nikolovska, L. Jovevska S. (2013): Burnout syndrome, 8th International Medical Students' Congress In Novi Sad, July 18th - 21st 2013, Novi Sad, Republic of Serbia, Abstract book, 182.

Целта на истражувањето е да се воочи значајноста на овој синдром, последиците на незадоволство од работно место, околината, семејството и изразувањето со драстични промени во расположението и однесувањето. Од испитувањето може да се заклучи дека освен условите на работното место влијаат и работниот стаж и возраста, односно со зголемување на работниот стаж и возраста на лицето се зголемува и ризикот од BURNOUT синдром. Секоја личност во секоја професија е кандидат за појава на BURNOUT синдром.

95. Panov, N., Sumanov, G., Panova, B., **Panova, G.**, Stojanovski A., Nikolovska, L. Jovevska S. (2013): Stress in health works, 8th International Medical Students' Congress In Novi Sad, July 18th - 21st 2013, Novi Sad, Republic of Serbia, Abstract book, 183.

Целта на истражувањето е да се анализираат ставот и состојбата на здравствените работници при појава на хроничниот стрес во текот на работата во здравствените установи. До неодамна преовладуваше мислење дека стресот е резултат на надворешниот притисок врз поединецот. Меѓутоа, оваа теза не објаснува зошто луѓето во идентични ситуации реагираат различно. Некои реагираат смирено, додека други лесно губат контрола. Денес се смета дека реакцијата на стресот зависи од односот меѓу поединецот и неговата околина.

96. Jordanovski J., Panov, N., Jordanovski D., Sumanov, G., Stojanovski A., Panova, B., **Panova, G.**, Nikolovska, L. Jovevska S. (2013): Representation of ethics in medical education, 8th International Medical Students' Congress In Novi Sad, July 18th - 21st 2013, Novi Sad, Republic of Serbia, Abstract book, 209.

Медицинската етика како составен дел на лекарската професија и клиничка пракса. Комуникацијата со пациентите, колегите и други здравствени соработници.

97. Jovevska, S., Jovevska, M., Zdravkovska, M., Sumanov, G., Panova, B., **Panova, G.**, Nikolovska, L. (2013): Kyphosis and scoliosis in children, 8th International Medical Students' Congress In Novi Sad, July 18th - 21st 2013, Novi Sad, Republic of Serbia, Abstract book, 215.

Деформитетите на 'рбетот може да бидат последица од вродени дефекти, парализа на едната страна на телото, неправилно држење на телото или поради различна држење на нозете. Сколиозата е странично закривување на 'рбетот кој може да се развие во различни области. 'Рбетот може да биде искривен надесно (најчесто во градниот дел), налево (најчесто во слабинскиот дел) или да се свитка околу вертикална оска. Кифозата е искривување на 'рбетниот столб во сагиналната рамнина со конвекситет кон назад.

98. **Panova G.**-Hospitalization of children with influenzaa (H1N1) virus in the Clinical Hospital in Stip R.Macedonia 24th Annual Meeting of the European Society of Paediatric and Neonatal Intensive Care-12-15 June 2013g.Rotterdam, The Netherland.

Товарот на болеста на сезонски грип во педијатриската популација генерално се припишува на комбинација на имунолошки наивност, продолжен вирус и подобрен пренос во детските установи и образовни институции. Свинскиот грип предизвикува вируси на семејството Orthomyxoviridae, родот mikrovirusi што се шири меѓу свињите. Од 2009

година се застапени меѓусоеви на грип и грипот А потсоеви познати како H1N1, H1N2, H3N1, H3N2, и H2N3. Во 2009 година се појави пандемија на грип A/H1N1. Вирусот се пренесува со директен контакт со заразена организми и од воздух. При подолга термичка обработка вирусот умира. Постојат докази дека овој вирус се пренесува од личност до личност. Вирусот предизвикува инфекција која може да резултира со појава на лесна болест со симптоми на нормална грип, а во некои случаи со симптоми на тешка болест.

99. Panova G. Panov N. Panova B. -C-reactive protein(CRP)in blood and early detection of diseases-23-INTERNATIONAL SCIENTIFIC CONFERENCE,2013, OF THE UNION OF SCIENTISTS IN STARA ZAGORA. published in on-line journal "Science & Technologies" with ISSN - 1314-4111.

CRP-е важен индикатор при воспаление, некрози на ткивото или при траума. Кај здравите лица, CRP е присутен во многу ниски концентрации. Неговите вредности нагледно растат во случај на акутно воспаление, па така вредностите на овој протеин може да пораснат и стотина пати во рок од само 24 часа. CRP тестот може да се употреби за да се провери одговорот на терапијата кај канцер или инфекција. CRP нивоата ќе бидат со нормални доколку третманот е успешен.

100. Панова Г. Зисовска Б. Панова Б. Панов Н. Стојанов Х. Шуманов Ѓ. -The state of verbal associations in pre-school aged children –Speech and language 2013-4-th International Conference on fundamental and applied aspect of speech and language-25-26-October-2013-ISBN:978-86-81879-44-3.

Невропсихолошките испитувања во предучилишна возраст укажуваат на можниот развој на дислексија, поврзани со фонолошки свест и брзи автоматски нарушувања. Именувањето на вербална здруженија може да биде прогностички функција за тешкотии во учењето. Условно се состои од три асоцијативна задачи, на функционирањето на задната и фронталната лева хемисфера, областа на кортекс. Тестирањето за независните здруженија покажува најдобри перформанси, за разлика од здруженијата за акции, каде што исходот е лош. Истражувањето на податоци, на возраст 4-6 год. сугерира брзи структурни и функционален развој на задните мозочни области, спротивставени со бавно созревање на фронтални лобуси.

101. Панова Г. Цидрова В. Животот на децата со церебрална парализа-4th International Conference - Institute of Special Education and Rehabilitation.-17-19-10-2013-Охрид,262. стр.

Животниот век на оваа група на деца со церебрална парализа беше поголема отколку што е прикажано. Тоа има важни импликации за социјални, образовно-едукативни и здравствени услуги. Церебрална парализа е најчеста причина за тешка физичка попреченост кај децата, а нејзината распространетост се зголемува поради поголеми шанси за преживување на бебињата со ниска родилна тежина. Денес има малку информации што се достапни за да се согледа очекуваното траење на животот на деца со церебрална парализа, што е потребно за да се планираат соодветни обезбедување и услуги за лицата со хендикеп. Групата од благи и умерено инвалидни деца не беше многу пониска од оние со непроменета тешка состојба, а околу половина од децата преживеале до 10-годишна возраст. Овие резултати имаат важни импликации за обезбедување на социјални, образовни, едукативни и здравствени услуги.

102. Панова Гордана - „Konferencija in food Quality and Safety and Hygienik Engineering and Design 2013 Macedonia” -19-20 септември 2013, Хотел „Континентал“ – Скопје.

Акутните заболувања настануваат како резултат на контаминација на водата за пиење со микроорганизми (причинители на гастроинтестинални заболувања) или контаминација со нитрати (причинители на метхемоглобинемиија кај децата), пестициди или други хемикалии. Појавата на инфекции кои се пренесуваат со водата се должи на несоодветната канализација, отстранување на ѓубриво, распад на оперативниот систем за преработка или загадување при дистрибуцијата. Штетното хемиско загадување се должи на несреќи или несоодветен изглед на системот за дистрибуција. Микробиолошките, хемиските и физичките анализи на водата за пиење се од големо значење. Доколку водата за пиење е загадена може да доведе до хидричните епидемии, кои брзо се шират и предизвикуваат потешки здравствени проблеми.

ДРУГИ АКТИВНОСТИ**Учество на конгреси и семинари:**

1. Панова Г. - Комуникациски вештини на здравствените работници - пленарно предавање, Симпозиум на медицински сестри и техничари на Македонија, 7 април 2009 год., Кочани.
2. Учество на летен камп како ментор - Roma Resurs Centar, Проект на Владата за студенти од Медицински факултет и ученици од средните здравствени училишта, 15-22.8.2010, Охрид.
3. Сертификати за учество на научни предавања и едукација за еанимација и здравствена нега во Специјалната болница „Филип Втори“, 1-2 јуни 2010.
4. Учество во проект на Владата на тема „Водич низ Законот за заштита на правата на пациентите“, ОПМ.
5. Предавања од д-р Никола Сиков, истражувач (postdoctoral fellow) на Невролошкиот институт (Montreal Neurological Institute) при Универзитетот McGill во Монреал, на тема „Магнетна резонанца: од мултидисциплинарни корени до плодни интердисциплинарни гранки“, организирани од Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип.
6. Предавања од д-р Димитриј Соловјев од Истражувачкиот центар во Кембриџ на тема „Позитронска емисиона томографија“, организирани од Универзитетот „Гоце Делчев во Штип.
7. Предавања на тема „Примена на современите техники и технологии во образовниот процес (примена на интерактивните табли во наставниот процес)“ на факултетите при Универзитетот „Гоце Делчев“ – организирани од ИТ академијата.
8. Учество на летен камп како ментор - Roma Resurs Centar - Проект на Владата за студенти од Медицински факултет и ученици од средни здравствени училишта, 17-25.8.2011, Охрид.
9. Учество на летен камп како ментор - Roma Resurs Centar - Проект на Владата за студенти од Медицински факултет и ученици од средни здравствени училишта, 20-28.8.2012, Охрид.
10. Certificate of Achievement-Hanterra, Legendary Hospitality, „For outstanding teamwork and Health-Balance“, Living the Xanterra Values, 1-10-2012-Mount Rushmore National Memorial-Highway.
11. Ethics foegoing life support-improving care in the face of inevitable death-24th Annual Meeting of the European Society of Paediatric and Neonatal Intensive Care-12-15 june 2013g.Rotterdam,The Nitherland.
12. Nursing program, debata and research-24th Annual Meeting of the European Society of Paediatric and Neonatal Intensive Care-12-15 june 2013g.Rotterdam,The Nitherland.
13. Dimova C.**Panova G.**-Student inclusion in the stady process at the Faculty of Medikal sciences in Stip(Macedonia)-Roma Helth –Preliminary Program-University of Pech Medical school -25-oktober-2012-Hungary.
14. **Panova G.**-Prezence of sepsis in Republik of Macedonia-16 International Conference „Colours of the sepsis” - 21-24 januari 2014. Ostrava - R.Ceska.

Реализатор на работилница на студентите од медицина

1. **Панова Г.** - Предавање-обука на наставници, педагози и др.вработени во детските градинки и родители од Штип (03-2010) на тема „Работа со деца со аутизам и АДХД-синдромот (откривање, прием, работа, социјализација и начин на работа) со овие деца, како и вклучување во новоотворената паралелка за аутистични деца“.
2. **Панова Г.** - Предавање-обука на наставници, педагози и др.вработени во детските градинки и родители од Кочани (01-2011) на тема „Работа со деца со аутизам и АДХД-синдромот (откривање, прием, работа, социјализација и начин на работа) со овие деца, како и вклучување во новоотворената паралелка за аутистични деца“.
3. **Панова Г.** - Stress Management American Corner Stip. 28-04-2010-Stip.

4. **Панова Г.** – „Абортус да или не“ - Проект на Владата на РМ, работилници во повеќе општини на Источна Македонија.
5. **Панова Г.** - Patient Care Techniques – Workshop, Интернационален медицински конгрес за студенти од медицина и млади доктори, 12-15 мај 2011, Охрид.
6. **Панова Г.** - Parenteral application of drugs, urethral catheterization-Workshop- Интернационален медицински конгрес за студенти од медицина и млади доктори-10-13 мај 2012, Охрид.
7. **Панова Г.** - Workshop-Types of medical problems and applying medical probe-practical knowledge - Интернационален медицински конгрес за студенти од медицина и млади доктори, 10-13 мај 2012, Охрид.
8. **Панова Г.** - Workshop-Applying catheter at male and female patients-practical knowledge - Интернационален медицински конгрес за студенти од медицина и млади доктори, 10-13 мај 2012, Охрид.
9. **Ранова Г.**, Zisofska E. - Workshop-and Quiz-Myth and Facts about the Mood - Casemanagement-an important Method of Social Work in the Field Mental Health-DAAD-Summer School Bar, Montenegro, 29-08-02-09-2012.
10. **Ранова Г.**, Zisofska E. - Mental Health and Infant feeding Attitudes-Workshop- Casemanagement-an important Method of Social Work in the Field Mental Health-DAAD-Summer School Bar, Montenegro, 29.8-2.9.2012.
11. **Панова Г.** - Parenteral application of drugs, urethral catheterization-Workshop- Интернационален медицински конгрес за студенти од медицина и млади доктори, 17.8-25.8. 2013, Охрид.
12. **У Панова Г.** - Учество во Проект на Владата како предавач на тема „Водич низ Законот за заштита на правата на пациентите“ – ОПМ, Скопје.
13. **Ранова Г.**, E.Zisovska, E.Joveva, A.Serafimov Ethics in communication with patients using mental health services – workshop, 28.8-1.9.2013 – „Ethics and Attitudes in Mental Health Services“ - 5th DAAT-Summer School, Bar, Montenegro.
14. **Ранова Г.**, Zisovska E, Joveva E, Serafimov A. “Stigma surrounding the patients using mental health services” 28-08-1-09-2013, „Ethics and Attitudes in Mental Health Services,“- 5th DAAT-Summer School, Bar, Montenegro
15. Zisovska E, **Ранова Г.**, Joveva E, Serafimov A. ”Human rights of children and adolescent patients using mental health services” 28-08-1-09-2013 „Ethics and Attitudes in Mental Health Services“ - 5th DAAT-Summer School, Bar, Montenegro.
16. **Ранова Г.**, Zisovska E, Joveva E, Serafimov A. “The extent of confidentiality in psychiatry” 28-08-1-09-2013, „Ethics and Attitudes in Mental Health Services“ - 5th DAAT-Summer School, Bar, Montenegro.
17. Zisovska E, **Ранова Г.**, Joveva E, Serafimov A. “Advances of Information Technology in communication with adolescent patients” 28-08-1-09-2013, „Ethics and Attitudes in Mental Health Services,“-5th DAAT-Summer School, Bar, Montenegro.

Списанија

1. **Ранова Г.**, Panov N. Panova B. - Specific asthma (aspirin intolerant asthma) in clinical hospital Stip – Медикус, декември 2012.
2. **Ранова Г.**, Panov N. Panova B – Epidemiology of distal radius fracture, Nie vie i zdravjeto, fevuari 2012 ISSN 1857-5463.
3. **Ранова Г.** - Treatment of diabetic foot in the period from 2009 to 2011 Kocani, -Aktulnosti, april 2012.
4. **Панов Н.**, **Панова Г.** Нега и третман на болни оперирани од карцином на ректум-Медикус, септември 2013.
5. **Ранова Г.** - Sanitary chemical and bacteriological analysis of drinking water from wells in Kocani- Journal of Hygienic Engineering VOL.2&Design, 2013.
6. **Ранова Г.**, Panov N., Panova B. - C-reactive protein(CRP)in blood and early detection of diseases-23-International scientific conference, 2013, of the union of scientists in Stara Zagora, R.Bugarija. Списание за науките, 6 јуни 2013.
7. **Ранова Г.** Presence of sepsis in R.M. - Sestra-zdravstven provocnik-2014 (печатењето е во тек).

Скрипти за студентите од Факултет за медицински науки и стручни студии

1. Панова Г. - Нега на болен 1 (2009).
2. Панова Г. - Нега на болен 2 (2009).
3. Панова Г., Велковска В. - Практикум за нега на болен (2009).
4. Панова Г. - Медицинска етика со деонтологија (2010).
5. Панова Г. - Патронажна здравствена заштита (2010).
6. Панова Г. - Основи на дефектологија (2009).
7. Панова Г. - Клинички сензорни заболувања (2009).
8. Панова Г. - Рехабилитација на говор кај деца со ДЦП (2009).

Книги

1. Рихтер К., **Панова Г.**, Никлевски Г., Белевска Д., Бајрактаров С. - Психијатрија-учебник за студентите од медицина, УГД-Штип, 2013, COBISS.MK-ID 93957130.

Функции и активности на факултетски тела на Факултетот за медицински науки:

- Претседател на дисциплинска комисија.
- Член на Наставно-научниот совет на Факултетот за медицински науки при УГД – Штип.
- Член, заменик-председател на Етички комитет на Факултетот за медицински науки УГД – Штип.
- Член на Комисија за студентски прашања.
- Активно учество во изготвувањето на студиските програмите за прв и втор циклус студии на Факултетот за медицински науки, УГД – Штип.
- Активно учество во подготовка на елаборатите за акредитација.
- Член на Универзитетскиот сенат.

Членство во професионални асоцијаци

1. Член на МДД од 1988 година.
2. Член на Логопедското здружение на Македонија.
3. Член на Здружението на жени на Р.Македонија.
4. Член на Здружението на сестри во Р.Македонија.
5. Член на Здружението на ОПМ во Р.Македонија.
6. Член на Здружението НОРА - УКИМ, Скопје

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Во согласност со Законот за високото образование и Правилникот за единствени критериуми за избор во наставни, наставно-научни, наставно-стручни и соработнички звања на Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип и според приложената документација, кандидатката **д-р Гордана Панова** ги исполнува формалните и суштинските критериуми за избор во наставно - научно звање **вонреден професор**.

Д-р Гордана Панова по изборот за доцент на Факултетот за медицински науки при Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип има покажано голема активност на полето на наставно-образовна (НО=232,4), научноистражувачка (НИ=139,1) активност, како и стручно-апликативна и организациско-развојна способност (САОР=11), при што може да се констатира дека таа ги исполнува критериумите за да биде избрана во наставно-научно звање вонреден професор.

Согласно со доставената документација, од каде што се гледа дека нејзината целокупна додипломска, постдипломска и докторска едукација е од областа *логопедија*, Рецензентската комисија има посебна чест да му препорача на Наставно-научниот совет на Факултетот за медицински науки при Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип да го усвои нашиот предлог и кандидатката доц. д-р Гордана Панова да биде избрана во звањето **вонреден професор** за наставно-научната област **логопедија** на Факултетот за медицински науки при Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип.

РЕЦЕНЗЕНТСКАТА КОМИСИЈА

Проф. д-р Елизабета Зисовска, вонреден професор, претседател, с.р.

Проф. д-р Тане Марковски, редовен професор, член, с.р.

Проф. д-р Ѓорѓи Шуманов, редовен професор, член, с.р.

ПРИЛОГ

Табела за вреднување на активностите на доц.д-р Гордана Панова, според критериумите за избор на наставници и соработници на Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип (2008-2013)

Ред. број	Вид на активност	Број	Поени	Вкупно
	Наставно-образовна (НО)			
1.	Позитивно рецензиран универзитетски учебник - во земјава			
2.	Интерна скрипта од предавања	2	4	8
3.	Издавање на наставни содржини и помагала во електронска форма (на ЦД, ДВД и сл.) Студентски пакети (програми, концепти, материјали, трудови од интерес, презентации и сл. закачени на е-учење	8	4	32
4.	Ментор на одбранета специјалистичка работа во земјава	2	2	4
5.	Член на комисија за одбрана на специјалистичка работа во земјава	3	1	3
6	Ментор на одбранета дипломска работа (макс. 7)	7	1	7
7	Член на комисија за одбрана на дипломска работа (максимум 7)	7	0,2	1,4
8.	Раководител на студент во учество на студентска манифестација во странство	12	2	24
	Предавања (неделен просечен фонд на часови во двата семестра во изборниот период на прв циклус студии) - 1. На <i>општа медицина</i> , прв циклус (2008/2009) Комуникациски вештини (2+0+1)	2		
	2009/2010 Комуникациски вештини (2+0+1)	6		
	Медицинска етика (2+1+1)	4		
	Вовед во клиничка пракса (2+2+2)	6		
	2010/2011 Комуникациски вештини (2+0+1)	6		
	Медицинска етика (2+1+1)	6		
	2011/2012 Комуникациски вештини (2+0+1)	2		
	Медицинска етика (2+1+1)	2		
	Деонтологија (2+0+1)	2		
	2012/2013 Комуникациски вештини (2+0+1)	4		
	Медицинска етика (2+1+1)	4		
	Деонтологија (2+0+1)	4		
	2. На <i>Стоматологија-2009/2010</i> Комуникациски вештини (2+0+1)	4		
	2010/2011 Медицинска етика (2+0+1)	4		
	Комуникациски вештини (2+0+1)	4		
	2011/2012 Медицинска етика (2+0+1)	4		
	-Комуникациски вештини (2+0+1)	4		
	2012/2013 Медицинска етика (2+0+1)	4		
	-Комуникациски вештини (2+0+1)	4		
	3. на <i>Стручните студии</i> (2008/2009) Нега на болен 1 (2+2+2)	4		
	Комуникациски вештини (2+0+1)	4		

	Нега на болен 2 (2+2+2) Основи на дефектологија (2+2+2) Медицинска етика (2+1+1) 2009/2010	10		
	Нега на болен-1-(2+2+2) Комуникациски вештини (2+0+1) Нега на болен-2 (2+2+2) Основи на дефектологија (2+2+2) Медицинска етика (2+1+1)	15		
	Патронажна здравствена заштита (1+1+1), Клинички сензорни нарушувања (2+1+2) Рехабилитација на говор кај деца со ДЦП (2+1+2) 2010/2011	15		
	Нега на болен 1 (2+2+2) Комуникациски вештини (2+0+1) Нега на болен 2 (2+2+2) Основи на дефектологија (2+2+2) Медицинска етика (2+1+1)	7		
	Патронажна здравствена заштита (1+1+1) Клинички сензорни нарушувања (2+1+2) Рехабилитација на говор кај деца со ДЦП (2+1+2) 2011/2012	7		
	Нега на болен (2+3+2) Комуникациски вештини (2+3+2) Медицинска етика (2+1+1) Патронажна здравствена заштита (1+1+1) 2012/2013	3		
9	Нега на болен (2+3+2) Комуникациски вештини (2+3+2) Медицинска етика (2+1+1) Патронажна здравствена заштита (1+1+1)	3		
	4.На Економски факултет - здравствен менаџмент, 2010/2011 Менаџирање на јавни и приватни болници (3+2+2) Современи национални здравствени системи (3+2+2) Здравствена екологија со трудова медицина (2+2+2) 2011/2012	2		
	Менаџирање на јавни и приватни болници (3+2+2) Современи национални здравствени системи (3+2+2) Здравствена екологија со трудова медицина (2+2+2) 2012/2013	3		
	Менаџирање на јавни и приватни болници (3+2+2) Современи национални здравствени системи (3+2+2) Здравствена екологија со трудова медицина (2+2+2)	3		
	5.На втор циклус-спец. стручни студии (2009/2010, 2010/2011, 2011/2012, 2012/2013) на <i>специјалистички студии за медицинска сестра/техничар за</i>	2		
	- Семејна и патронажна сестра: - Семејна здравствена нега (3+3) - Здравствена нега во патронажата (3+3) - Патронажна нега на лица со ментални заболувања (2+2) - Професионална комуникација со етика (2+2)	3		
	- Рехабилитација на говор кај деца со детска церебрална парализа (2+2) <i>Специјализирана сестра по гинекологија и акушерство</i>	3		
	-Нега на бремена жена (3+3) -Нега на критични болни (3+3)	2		

10	Предавања (неделен просечен фонд на часови во двата семестра во изборниот период на прв циклус студии)	116		116
11.	Одржани предавања (или консултации) на втор циклус студии по одржан курс	7	5	35
12.	Рецензент на соработници и наставници, објавени во Универзитетски билтен на УГД	2	1	2
	Вкупно НО			232,4
	Научноистражувачка дејност (НИ)			
1.	Дел од монографија или научна книга			
	Учество на научен собир со реферат – усна/постер презентација:	12	1,3	15,6
2.	Трудовите со реден број од 01 до 102 (вкупно)	68	1	68
	Во странство	25	0,7	17,5
	Во земјава			
3.	Секциско предавање на научен собир во земјава	18	2	36
5.	Одбранета докторска теза			
6.	Одбранета магистерска работа			
7.	Член на научен проект	1	2	2
	Вкупно НИ	139,1		139,1
	Стручно-апликативна и организациско-развојна дејност (САОР)			
1.	Член на универзитетски и владини тела	1	3	3
2.	Продекан за настава			
3.	Член на Комисија за проверка на студентски досиеја на Факултетот за медицински науки			
4.	Претседател на Комисија за запишување на студенти на (стручни) студии од втор циклус на Факултетот за медицински науки			
5.	Раководител на студиска програма Општа медицина,			
6.	Претседател на Комисија за проверка на познавањето на македонски јазик од страна на странски студенти запишани на Факултетот за медицински науки			
7.	Член на Наставно-научниот совет на Факултетот за медицински науки	1	2	2
8.	Член на Комисијата за етички прашања при ФМН	1	2	2
9	Активно учество во изготвувањето на студиските програмите за прв и втор циклус студии на Факултетот за медицински науки	1	2	2
10.	Активно учество во подготовка на елаборатите за акредитација	1	2	2
	Вкупно САОР			11
	Вкупно НО +НИ +САОР			382,5